

Št. 24.

Ljubljana, 16. grudna 1893.

XXXIII. leto.

Vsebina. Vabilo k občnemu zboru „Slov. učitelj. društva v Ljubljani“. — F. Šmitik: Slovenska terminologija za ženska ročna dela. — Naši dopisi. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

V a b i l o

k

občnemu zboru „Slov. učitelj. društva v Ljubljani“,

kateri bode

dné 28. grudna t. l. v mestni dvorani ljubljanski. — Začetek ob 9. uri.

Vspored:

1. Predsednikov ogovor.
2. Učiteljski dom. Poročevalec g. J. Dimnik.
3. Deželna razstava in šolstvo. Poročevalec g. A. Žumer.
4. Poročilo tajnikovo.
5. Poročilo blagajnikovo.
6. Poročilo pregledovalcev računov za leto 1892.
7. Knjižničarjevo poročilo.
8. Volitev 9 udov v odbor.
9. Volitev pregledovalcev računov za leto 1893.
10. Volitev delegatov za prihodnji občni zbor „Zveze“.
11. Samostalni predlogi, kateri se morejo vsaj dva dneva pred zborovanjem javiti odboru.

K obilni udeležbi vabi vljudno

odbor.

Slovenska terminologija za ženska ročna dela.

Sledečo terminologijo sem sestavila v nadi, da ustrezem s tem marsikateri g. kolegini. Čakala sem vedno, da se oglasi kaka zmožnejša učiteljica, a ker le nič ni bilo, lotila sem se dela. Nabirala sem izraze dalj časa, nekatere sama napravila, druge popravila. Izraze „rechts, links“ pri pletenji sem vzela iz naroda, med katerim se govori „na lice, na robe“; dosedaj se je rabilo „desna, leva pentlja“. „Vorderseite, Rückseite“, imenuje narod „zgornja plat, spodnja plat“, a rabilo se je v šoli „desna, leva stran“. Nekaterе tujke sem pustila n. pr. berkal, pompon i. dr. poslužujejo se jih tudi Nemci. Ako hoče katera učiteljica kaj opaziti, veselilo me bode. Izrazi naj v „Tovariši“ svoje mnenje.

Abbrühen, popariti.
abheben, odvzdigniti.
Abfall m., odpadek.
abheften, odpenjati.
Achsel f. (Achselbesatz), priravnica.
abketten, prizanjkati.
abnehmen, snemati.
abstricken, poplesti.
Aermel m., rokav.
Aermelkeil m., kozica.
Aermelausschnitt m., obramnica.
Anfang m., nastavek.
Anfertigung f., sešivanje.
angenaechter Theil m., prišivek.
Anschlag m., nasutek, napleta.
anschlagen, nasnovati.
Anstosssehnur f., motovoz, vrvca.
anstricken, priplesti.
anwendbar, uporaben.
Anwendung f., uporaba.
anziehen, zategniti.
Armband n., zapestnica.
Armloch n., glej Aermelausschnitt.
Aufnehmen n., najemanje, privzemanje.
auftrennen, parati.
Ausfertigung f., izdelovanje.
ausflicken, zakrpati, zašiti.

ausfüllen, (eine Stickerei), zagostiti.

ausnähen, izšiti, izšivati.

Ausschnitt m., izreza.

ausziehen, izleči, iztegniti.

Barchent m., trininik.

Barttücherl n., podvratnik.

Bast m., stržen.

Baumwollstaude f., bombaževec.

Baumwollkapsel f., bombaževa glavica.

Beinling m., hlačnik.

Begriff m., pojem.

Behandlung f., ravnanje s kom ali s čim.

Besatz m., zavlake.

Billanz f., bilanca.

Bruchlinie f., pregibek.

Bündchen n., zavlake.

Büschelmasche f., vehtna pentlja.

Bugkante f., glej Bruchlinie.

Chemisette f., plete.

Damaststoff m., v križ tkana tkanina.

Decoration f., nakit, okrasek.

Deckenkappe f., ovita rjuha.

Deckmantel m., zagrinjalo, pretveza.

der Breite nach, na lindek.

doplesti, fertig stricken.

doppelte Stofflage f., dvojna tkanina.

Doppelmasche f., dvojna pentlja.

Durchbruch m., predor.

Durchbrucharbeit f., predorno, luknjičasto delo.

Durchbruchsaum m., luknjičast robec.

Durchschnittslinie f., luknjičast robec.

Durchschnittslinie f., vrezna proga.

Ecke f., ogel.

einfädeln, vdevati.

Einschnitt m., zareza.

Einsatz m., vstavek.

einstecken, vbosti.

einstricken, vplesti.

Einziehung f., vdetje, potega.

Entfernung f., razdalja.

Endelstich, (Endelnath) ometica.

Falte f., guba.

Faltenreihe f., nábor.

Ferse f., peta.
feste Masche f., gosta pentlja.
feste Kettenmasche, gosta verižna pentlja.

Flachs m., lan.
Flachseide f., predenica.
Flachstickerei f., planò vezenje.
Fleck m., zaplata, krpa.
Flicktuch n., vzglednica za vezenje.
Franzen f., rese.
französische Nath f., francoski šiv.
Futterstoff m., podlaga.
Gardine f., (spanische Wand) zaslon.
Garn n., vlakno (Vodnik).
gerippter Stich, gabernat vbod.
Glied n., člen.
Glockenzug m., potezaj.
gitterartiges Muster, mrežasti vzorec.
guba, die Falte.
Gürtel m., pas.
Haarnadel f., vlasnica.
Haekelgarn n., vlakno za kvačkanje.
Haftel n., zaponka.
Halsmasche f., polpentlja.
Halbmesser n., polumer.
Halbstich m., polkrižec.
Halsausschnitt m., vratna izreza.
Handtuch n., brisača, oterača.
Haspel m., motovilo.
haspeln, motati.
heften, pripenjati.
Hemd f., srajca.
Hemdenpasse f., naplečnik.
herablassen, spuščati.
Hinterstich m., zadnji vbadek.
hlačnik, der Beinling.
Hochstickerei f., vzvišeno vezenje.
Hohlstich m., jamičast vbod.
Hohnath f., jamičast šiv.
Italienisches Handtuch, zavihanarjuha.
Jaekchen n., jopica.
Keil m., (ober der Ferse), srček (na stopalu).
Keil m., kozica.
Keilkissen n., naklinjeno vzglavje.
Kettenstich m., verižna pentlja.
Kissen n., podglavnik, blazina.
Kissenüberzug m., prevleka za blazino.

Knoepfchenmasche f., pentlja na pogve.
Knopf m., gumb.
Knopfloch n., gumbnica.
Knopflochleiste f., gumbnica.
Koerbchen n., košek.
Kreuzstich m., križnat vbod pri pletenji, pri vezenji križec.
Kunstarbeiten pl. f., nagizdna, umetna dela.
Lampenschirm m., senčilo.
Lampenteller m., podstavek za svetiljko.
latek, das Zeug.
Laengsfaden m., votek.
Leibwäsche f., prtenina.
Leinenstich m., tkalni vbod.
Leinwand f., platno.
Linke Masche f., pentlja na robe.
links abstricken, poplesti na robe.
Manschette f., zapestnik.
Masche f., pentlja.
Maschenglied n., člen pentlje.
Massenunterricht m., skupni pouk.
meča, die Wade.
Merkgarn n., preja za znamke.
Merkttuch n., zaznameniča.
Mittelpunkt m., središče.
motati, haspeln.
motovilo, der Haspel.
Muschelmasche f., pentlja na školjko.
Muschelmuster n., vzorec s školjkami.
Muster n., vzorec.
Musterband n., vajeonica.
nabor, die Faltenreihe.
Nachteorsette n., spodnja jopa.
Nadel f., šivanka, igla, pletilka.
Nadelspitze f., konica.
Nachrahmen m., šivalni okvir.
Naetchen n., šivček.
Nachtuch n., vajeonica za šivanje.
na lindek, der Breite nach.
naklinjeno zglatje, das Keilkissen.
Nath f., šiv.
navzdol, herab.
Netz n., mreža.
Netzhackelstich m., mrežasti vbadek.
Obramnic, das Armloch, der Aermel-ausschnitt.

Ofenmantel m., pečni zaslon.
Ohrlaeppchen n., ušesca (pri kapici).
okraski, die Verzierungen.
okrožje, runder Theil.
ošpetelj, das Oberkraimer Hemdchen.
oterača, das Handtuch.
ovratnik, der Kragen.
vzanjkati, umwinden.
Papendeckel m., lepenka.
Paeket n., zavitek.
pas, der Gürtel.
Patentmuster n., patentni uzorec.
Perle f., biser.
peta, die Ferse.
Pique-Stich, probadni vbod (gričast v.).
Pique-Muster n., probadni uzorec.
plesti, stricken.
plete, die Chemisette.
pletki, die Strickmuster pl.
Point d'espirit m., okrogli vbod.
Pompon m., pomponček.
pregibek, die Bruchlinie.
priramnica, der Achselbesatz.
prišivek, angenaechter Theil.
pritegniti, anziehen.
prt, das Tischtuch.
prtič, die Serviette.
Punkt m., točka.
Querfaden m., snotek.
Quaste f., čop.
Rand m., robec.
rechte Masche f., pentlja na lice.
rechts abstricken, na lice poplesti.
Reliefmasche f., pridvignjene pentlje.
Rist m., zapest (pri roki), nart (pri nogi).
rokav, der Aermel.
Rollholz n., nešklja, valjar.
Rollnath f., okrogli prešivni robec.
Rosenstich m., rožni vbod.
Rumpf m., (Stock m.) stan.
Rückentheil m., zadnjik.
Rückseite f., zadnja plat.
runder Theil, okrožje.
russischer Stich, ruski vbod.
Sattel m., naplečnik.
Sattelhemd n., srajca z naplečnikom.
Sattalgürtel m., široki pas.
Saum m., robec.

Saumnath f., robni šiv.
Saumstich m., robni vbod.
Schachtel f., jaška (Vodnik) zaklopnica.
Schifon m., berkal.
Schilfgras n., srpica.
Schleppe f., vlečka.
Schlinge f., zanjka.
schlingen, zanjhati.
Schlingmasche f., zanjčna pentlja.
Schlingstich m., zanjčni vbod.
Schlitz m., zareza.
Schlussband n., pasni trak.
Schnitt m., kraj.
Schnittkante f., vrezni krajec.
Schnur f., motvoz.
Schnürrvorrichtung f., zateza.
Schraeger Hägelstich, poševni vbod.
Schritt, (beim Beinling) stop.
Schürze f., predpasnik.
Seegrass n., haljuga, morska trava.
Seidenpapier n., svilni papir.
Seitennath f., stranski šiv.
Seitenschluss n., stranski zapon.
Serviette f., prtič.
skavžnja glej priramnica.
snotek, der Querfaden.
Socke f., obujnik.
srajca, das Hemd.
srajca z naplečnikom, das Sattelhemd.
spinnen, presti.
Spitz m., čipka, pl. čipke.
Spitze f., ost pri nogavici.
sprednjik, der Vordertheil.
Spule f., vretence.
spuščati, herablassen.
Staebechenmasche f., stebriček.
staerken, krpčati (perilo).
statve, der Weberstuhl.
Stecknadel f., bucika.
Stecknetz n., zataknjena mreža.
Stern m., zvezda.
Sternstich m., zvezdni vbod.
steppen, prešivati.
Steppennath f., prešiv.
Steppstich, prešivni vbod.
Stich m., vbadek, vbod.
sticken, vesti (vezem).
Stickerin f., vezilja.

Sticknadel f., vezilka.
Sticktuch n., zglednica za vezenje.
Stoff m., tkanina.
stop, der Schritt (beim Beinling).
Stopfen n., mašenje (krpanje brez krpe).
Stopfmuster n., vzorec za mašenje.
Stopftuch n., vajenica za mašenje.
Strähn m., pasmo (Vodnik), predeno.
stranska zapona, der Seitenschluss.
Strahl m., (beim Häubchenstern) stre-

men.

Strahmin m., štromin.
stricken, plesti.
stricken (ferten), doplesti.
Strickerin f., pletilja.
Strickmuster n., pletek.
Stricknadel f., pletilna igla, pletilka
Strickstich m., pletilni vbod.
Strumpf m., nogavica.
Strumpfband n., podveza.
stržen, der Bast.
Tapete f., tapeta.
Tableautehen n., tablèt, tabletni pod-

stavek.

Teppich m., preproga.
Tischlaeufer m., namizna proga.
tkanina, der Stoff.
tunesischer Stich, tuneški vbod.
trininek, der Barchent.
Tritt m., stopalo.
Troester m., kvadratično zgjavje.
Tuchent f., pernica.
Tuchentüberzug m., prevlaka pernice.
Ueberschlagene Masche f., čezvlečena

pentlja.

Ueberzählige Masche f., čezštevilna pentlja.

Uebernath f., podšiv.

Ueberzug m., prevleka.

Uebernaehen, obšiti.

Umfang m., obseg.

Umschlag m., vzlek.

umwinden, vzanjkati.

Unterrock m., spodnje krilo.

Wade f., meča (rodilnik méč).

Webekante f., tkalni krajec.

Webereinschlag m., vrotek.

Weberstuhl m., statve.

Wickemasche f., ovita pentlja.

Vbadati, einstechen.

vbadek, der Stich.

verdrehte Masche, zasukana pentlja.

vehtna pentlja, Büschelmasche.

Verhältnis n., razmerje.

Verzierung f., okrasek.

Vordertheil m., sprednjik.

Vorderseite f., sprednja plat.

Vorhang m., zastor, zagrinjalo.

vrotek, Laengsfaden.

vrezni krajec, die Schnittkante.

vzlek, der Umschlag.

vrveca, die Schnur.

Zareza, der Einschnitt, Schlitz.

zateza, Schnüvvorrichtung, Zug v.

zatakunjena mreža, das Stecknetz.

zavlaka, der Besatz.

zgiba, die Bugkante, Bruchlinie.

Zeug m., latek.

Zugvorrichtung f., zateza, natega.

zusammentreffen, stikati se.

Zwickel m., kozica.

F. Šmitik.

Naši dopisi.

Iz krankskega okraja. (Okrajna knjižnica.)
 Novi katalog okrajne učiteljske knjižnice se dobi pri
 sl. solskih vodstvih v Škofji Loki in Trziči in
 pri knjižničnem odboru v Kranji. Vsako šolsko vod-

stvo naj v svojem davčnem okraju blagoizvoli po ka-
 talog poslati.

Kranj, dné 6. grudna 1893.

I. Pezdič, nač. knjiž. odboru.

Društveni vestnik.

Iz Ljubljane. Iz našega društva. Prvi dru-
 štveni večer dné 6. t. m. v salonu Hafnerjeve pi-
 varne bil je prav dobro obiskan. Posebno nas je

veselilo, da so nas tudi zunanji društveniki v tako
 obilnem številu počastili; to svedoči, da se v resnici
 zavedajo stanovske časti.

Ko je g. predsednik Žuner navzočne in posebno še gospodičine in gg. iz drugih okrajev presrečno pozdravil, peljal nas je v duhu po romantični poti v Inomost k razstavi učil.

Prav poučno nam je opisal potovanje tje, mesto in njegove zanimivosti, posebno pa zemljevid na vrtu pripravnice in razstavo učil.

Gdč. Praprotnik in g. Josin sta poročala o važnejših razpravah v različnih pedagoških listih.

Med prijateljskimi pogovori so nas razveseljevali pevci s svojim ubranim petjem, za kar se moramo posebno zunanjim gg. zahvaliti. Upamo, da se vsi in še v mnogobrojnem številu tudi pri drugem večeru dné 3. prosinca 1894 vidimo.

Iz Ljubljane. (»Narodna šola«) (Konec) Tri ljudske šole bodo, kakor je upati, tekom prihodnjega leta dopolnile svojo ustanovnino, tako da bode znašala vsa potem 440 gld.

Izmed podpornih ustanovnin, katerih je 20, se 3 ne bodo dale popolniti, dve sta po 10 gld. in jedna celo samo 5 gld., zaradi tega manjka 35 gld. do polnih 400 gld., to je do polnega zneska 20 ustanovnikov. Po dopolnitvi obeh vrst bilo bi ustanovnine 840 gld.; do tisoča treba nam potem še 8 ustanovnin po 20 gld. torej 160 gld. V ta vesel položaj menda »Narodna šola« ne bode še tako kmalu prišla, ker težko je šolskim občinam pri velikih troških za šolstvo sploh žrtvovati še večje vsote za izvanredne potrebe.

Samo z marljivostjo in vestnim spolnovanjem stanovskih dolžnostij morejo gg. tovariši šolske prijatelje navduševati za poštrevnost in darežljivost.

Društvene račune še niso odobrili v lanskem občnem zboru voljeni pregledniki, ker med počitnicami ni bilo dotičnih gospodov navzočih; zgodilo se bode pa v kratkem po občnem zboru, kateremu bodi še to naznanjeno, da je tudi blagajnični ostanek v efektivnem znesku 262 gld. vložen v hranilnici na knjižico 4274, presežek 9 gld. 68 kr. pa v blagajnici hranjen. Toliko v pojasnilo društvenega računa. Poročilo blagajnikovo se vzame brez razgovora na znanje.

V preglednike društvenih računov so bili izvoljeni člani Narodne Šole Kečelj, Krulec in Trošt Francišek z Iga.

Odbor ostane po nasvetu društvenika Krulca dosedanji in sicer: Stegnar Feliks, predsednik; Raktelj Francišek, podpredsednik; Močnik Matej, blagajnik; Cepuder Jožef tajnik; Borštnik Ivan, Dimnik Jakob, Praprotnik Andrej, Praprotnik Francišek in Podkrajšek Hinko odborniki.

Pri nasvetih pravi odbornik Dimnik, da naj se nakupi pri »Pedagoškem društvu« onih knjig, kojih ima to društvo največ na razpolaganje, ter da se iste razdele med revne šole oziroma učitelje. Član Krulec pa misli, da je namen »Narodne Šole« edino le ta, da se podpirajo revne šole po deželi s šolskim blagom oziroma učili, ne pa društva, katera se ne nahajajo v najboljšem gmotnem stanju. Pri glasovanju

obvelja predlog Dimnika, vsled česar se bode kupilo pri Pedagoškem društvu za 10 gld. knjig ter razdelilo, kakor je bilo nasvetovano. Predsednik Stegnar tudi nasvetuje, da bi se po »Narodni Šoli« izdana knjiga »Zabavišče« ponudila Ciril in Metodovi družbi po nižani ceni ter prosi navzočega tajnika g. Ant. Žlogarja, da bi v tej zadevi posredoval pri društvenem odboru. Znaprej pa naj bi se knjige izdane po enem društvu zamenjavale s knjigami izdanimi po drugih društvih, da bi prišlo tako več dobrega in koristnega berila med našo ukaželjno mladino oziroma slovensko ljudstvo. Nasvet se soglasno odobri. Živačen razgovor se vname glede deželne razstave, ki ima biti leta 1895. v Ljubljani. Vsi govorniki se strinjajo, da se mora v tej zadevi nekaj ukreniti, da to zahteva učiteljska čast. Poudarja se pa, da se morajo razstaviti le izdelki in učila, koja so napravili ali zvršili učitelji sami, ne pa taki, ki se nahajajo v izložbah knjigotržnic. Da se pa pokaže, smo li zmožni za take razstave, napravi naj se že v prihodnjem letu nekaka predrazstava učil. Ako se ta dobro obnese, se vdeležimo deželne razstave, sicer pa ne.

V to svrhu bode tudi predsednik »Narodne Šole« povabil odbor »Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani«, da se iz obeh odborov voli novi odbor, ki bo imel vse potrebno ukreniti in preskrbeti glede bodoče razstave. Učitelji morajo stopiti jedenkrat na lastne noge in svetu pokazati kaj znajo, brez kake tuje protekcije.

Iz Ljubljane. Vabilo na XCVII. odborovo skupščino »Slovenske Matice«, katera bode v četrtek dné 21. grudna t. l. ob 5. uri popoldne v društvenih pisarniških prostorih na Kongresnem trgu št. 7.

Dnevni red:

1. Potrdilo zapisnika o XCVI. odborovi seji.
2. Naznanila predsedništva.
3. Poročilo gospodarskega odseka.
4. Poročilo književnega odseka.
5. Poročilo tajnikovo.
6. Posameznosti.

V Ljubljani, dné 11. grudna 1893

Predsednik:
Prof. Fr. Lincec.

Iz radovljiskega okraja. Učiteljsko društvo za radovljiški okraj bode zborovalo v sredo dné 27. grudna ob 10. uri v šolskem poslopju v Radovljici po sledečem vspredu:

1. Predsednikov nagovor.
2. Šolska knjižnica in domače branje, poroča Fr. Rus.
3. Kako postopati z otroci, kateri iz raznih vzrokov ne napredujejo, poroča g. K. Simon.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Iz novomeškega okraja. (Občni zbor učiteljskega društva.) (Konec.) Pri točki 7. se poročilo o »Učiteljskem domu« prečita, ter tisto vzame

na znanje in prepusti učiteljstvu, naj vsak podpira po svoji volji in moči; vender se pa priporoča, da naj se učiteljstvo spodbuja, da bo delalo za »Učit. dom«, ako bo isti v resnici konvikt za učiteljske otroke.

Med posameznimi nasveti je bil prvi učitelja Zavrla, da naj bi se § 18. naših pravil toliko spremenil, da bi za sklepčnost občnega zbora zadostovala jedna tretjina udov, ter k sklepu istega dostavilo: »Ako bi pri prvem sklicanju občnega zbora ne došlo dosti udov, mora predsednik zbor v osmih dneh zopet sklicati, kateri pa je pri vsakem številu udov sklepčen.« — Ker imajo tudi nekatera druga društva $\frac{1}{3}$ udov za sklepčnost in ker smo zadnjikrat videli, da ni prijetno k zborovanju priti, ne da bi se isto vršilo, se zopet raziti, zato je bil ta predlog jednoglasno sprejet. Seveda ima odbor nalogo, da prosi c. kr. dež. vlado za premembo imenovane točke.

G. Kutnar predlaga, da naj se določi čas, do kdaj ima vsak ud svojo udnino plačati, ker sedaj je izdelek računov jako nereden in težkoten, ko nekateri šele koncem leta plačajo udnino, ali pa še od lani dolgujejo. Sklenilo se je, da naj se udnina plača do dné okrajne učiteljske konferencije ali pa v dan iste; kdor do tedaj svoje udnine ne poravnava, ni več član društva in se kot tak ne vabi k zborovanju. V vsakem okraju je pač domače društvo prvo, katero moramo podpirati, zato ne imejmo izgovorov, da je treba toliko društev, časopisov itd. podpirati. Vsak skrbi, da podpira v prvo domače društvo, potem šele druge. Tistim pa, ki se nalašč odtegujejo, pa le rek: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.«

Na to je bilo še nekaj manj važnih predlogov, kakor g. Matkota, naj bi se »Zveza« naprosila, da bi sedaj, ko bo železnica na Dolenjsko dodelana, tudi v

naši metropoli kdaj zborovala. Nadalje g. Zavrla, kateri nasvetuje »Zvezi« prošnjo poslati, katera naj bi v imeni šolskih vodstev prosila glavno pošto direkcijo v Trstu, da bi ista privolila vodstvom tudi »loco« pisma poštne prosti pošiljati, ako so naslovljena v drugo politično ali župnijsko občino, kakor je pošta sama. Meseca vel. srpana 1886. l. so bila nekatera šolska vodstva v novomeškem okraju od dotičnih pošt nih postaj na to opozorjena, da »loco« pisma niso poštne prosti, ker je med drugim stalo: »Portofreie Correspondenzen, zwischen Behörden, (Ämtern), wenn sich dieselben im Postorte befinden, sind gegenseitig stets selbst zu bestellen. Mi pa mislimo, da visoko ministerstvo, ko je dalo ta ukaz 30. maj. travna 1883. l. ni mislilo z besedo »Postort« 2, 3 ali več občin ali župnij, ki pripadajo pod isto pošto postajo; najčeseje kraj sam na sebi bodi li vas (fara), trg ali mesto. Čudno se nam zdi, da mora na pr. dve uri od pošte oddaljeni voditelj, če piše uradno pismo vodstvu, ki je na nasprotno stran jedno ali več ur oddaljeno in pripada istej poštni postaji, plačati poštino, med tem ko lahko precej na prvo bližnjo ali na stoto postajo od te piše prsto. Je li to kazen bližnjim? (Če je bilo vis. ministerstvo istih misli, potem bo treba isto prositi spremembe tega ukaza).

Mimo drugih nevažnih slučajnostij preidem k sklepu in omenim le še to, da bode prihodnja seja našega društva pustni ponedeljek v Rudolfovem, pri kateri bode poročevalec g. J. Franke.

G. predsednik zahvali še jedenkrat vse prisotne, spominja se našega prebлага dobrotnika ljudskih šol, cesarja Franciška Josipa, kateremu zakliče z učiteljstvom 3kratni »živio«. Po odpeti cesarski himni odšli smo k skupnemu obedu.

—v—.

Vestnik.

Iz seje c. kr. deželnega šolskega sveta. Zapisnikar poroča, kaj se je od zadnje seje sem že rešilo. Potem se sklepa o predlogih za podpore za šolske stavbe deželnemu odboru za leto 1894. G. Luka Knific (star.), nadučitelj na Trati, bil je na lastno prošnjo stalno umirovljen. G. Francišek Pavlin, učitelj na II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani, bil je zaradi bolezni začasno umirovljen. G. Janez Zupanec, učitelj v Gribljah, bil je imenovan stalnim nadučiteljem na dvorazrednici v Starem Trgu pri Poljanah.

Umrla je m. Serafika Pokorn iz Uršulinskega reda v Škofji Loki. Pokojna, ki je že delj časa bolehal, delovala je z največjo marljivostjo in lepimi uspehi kot učiteljica na vnanji dekliski šoli v Škofji Loki. R. i. p!

Deželni šolski svet nižje-avstrijski je določil, da se morejo za vodstvo dekliskih meščanskih šol nastavljeni samo ženske učne moči. Zoper ta ukaz se je pritožil dunajski okrajni šolski svet in dunajsko moško učiteljstvo.

Preskušnje učiteljske usposobljenosti v Kopru. Pismene preskušnje učiteljske usposobljenosti za ljudske in meščanske šole so se pričele 13. listopada,

ustmene pa 16. in so končale 25. pr. m. Oglašilo se je 40 učiteljev in učiteljic in to večinoma iz Trsta. Po dovršeni preskušnji se je določilo pod vodstvom g. viteza Revelanteja sledeče:

Za ljudske šole z italijanskim poučnim jezikom je usposobljenih osem učiteljev, petnajst učiteljic in jedna redovnica. Jeden učitelj ni bil usposobljen. Za slovenske ljudske šole je bil usposobljen jeden učitelj, jedna učiteljica in jedna šolska sestra. Jeden učitelj je bil radi bolezni odpuščen. Za hrvaške ljudske šole so usposobljeni trije učitelji.

Usposobljenimi za italijanske ljudske šole so priznane gospodične: De Zaccaria, de Re, Fabris Julija, Russi Pija, Grassi Julija, Jajac Marija, Floriani Oriole, Ferluga Nerina, Sussan Josipina, Hoffman Olga, Zündel Marija, Mossauer Sofija, Merlack Alice in mat. M. B. Padovan Placida. Z odliko sta dovršili preskušnjo gospodičini Benevenuti Lina in Pierobon Elvira, obe iz Trsta — Dalje so bili usposobljeni gg. učitelji: Graton Julij, Ussai Dragotin, Pasqualis Francišek, Tuchtan Josip, Gnot Dragotin, de Grisogono Francišek, Franzot Josip in Fiamin Izidor. Usposobljenimi za slovenske ljudske šole so priznani gospodičini Krait Marija, šolska sestra M. Pfeifer in g. učitelj Simčič Francišek. Za hrvatske

ljudske šole g. Vincencij Puharič in z odliko gg. Baf in Žmak. Kot predmet na nemških ljudskih šolah so dovršile preskušnjo nemščine z dobrim uspehom gospodičine: Pierobon, Benevenutti, de Zaccaria, de Re, Fabris, Russi, Grassi, Jajacz, Floriani, Mossauer, Ferluga, Zündel, Merlack, Krait, mat. Padovan in sestra Pfeifer, in gospodje: Graton, Ussai, de Grisogono, Fiamin, Franzot, Baf in Simčič. Popolnile so preskušnjo iz nemščine že prej usposobljene učiteljice: Sgorbissa Dragotina, Perdich Gizela, Grün-

hut-Cantoni in učitelji Benolli Fr., Stefanelli Leonard, Zanon Francišek in sicer vsi z dobrim uspehom. — Večina učiteljev in učiteljic usposobljenih iz nemškega jezika udeležuje se predavanja nemškega jezika in literature na nadaljevalnem tečaju višje realke v Trstu pod vodstvom g. profesorja J. pl. Kleinmayra. Preskušnjo iz francoščine sta napravili gospodičini Maule Kornelija in Pliteck Marija. Prihodnje skušnje usposobljenosti se prično meseca mal. travna 1894.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1173

o. š. sv. Na jednorazrednici v Kolovratu je učiteljsko mesto z letno plačo 450 gld., z opravičnino 30 gld. in s prostim stanovanjem stalno popolniti.

Prosilci naj pravilno opremljene prošnje predpisanim pótém semkaj vložé do dné 10. prosinca 1894.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji,
dné 8. grudnia 1893.

Št. 864

o. š. sv. V črnomljskem šolskem okraji so razpisane te-le učiteljske službe:

1. Na trirazrednici v Semiči druga učiteljska služba z letno plačo 500 gld. v stalno ali začasno umeščenje. Ako ne bode dobiti moške učne moči,

podeli se ta služba tudi kaki učiteljici, vender le začasno.

2. Tretja učiteljska služba na trirazrednici v Semiči z letno plačo 450 gld. stalno ali začasno.

3. Tretja učiteljska služba na trirazrednici v Dragatuši z letno plačo 450 gld. in s prostim stanovanjem in sicer le v stalno umeščenje.

Prošnje je vlagati do 27. grudnia t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Črnomlji.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlji,
dné 7. grudnia 1893.

Popravek: Učiteljska služba v Retečah, katere razpis se je priobčil v zadnji naši številki, bila je razpisana do dné 4. grudnia, ne do 11. grudnia, kakor je bilo vsled tiskovne pomote natisnjeno. Ured.

Listnica uredništva.

V pojasnilo: V denašji številki smo morali polovico prostora prepustiti „didaktiki“ iz tega vzroka, ker je s tem „didaktika“ končana in ker bode z novim letom „Uč. T.“ svojo obliko premenil. „Didaktike“ bitorej v sedanji obliki ne mogli več tiskati. „Didaktiko“ smo priobčili prav po izvirniku, dasi se z njegovimi nazori glede verskega vprašanja ne moremo strinjati, popolnoma se pa ujemamo z njegovimi pedagogičskimi načeli. Razsodni učitelj bo vedel ločiti, kaj je za naš čas prav in kaj ne.

G. dopisniku iz Kopra: Hvala lepa za poslano! Uljudno prosimo, da se nam zlasti o preskušnjah na tamošnjem učiteljski blagoizvoli redno poročati, ker se mnogo naših čitateljev za to zanima. — G. št. 1: Oprostite, da Vaših „jesenskih mislij“ nismo priobčili. Glavna namera Vašega spisa je ta, da naj bi se, kakor voditeljem večrazrednic, tudi voditeljem jednorazrednic vštevala opravičnina v pokojnino. Vaši želji se je ustreglo povodom reguliranja učiteljskih plač l. 1890. Na zdravje! — Gg. A. F. v R., J. P. v G., Fr. R. na V. in dr.: Zaradi „didaktike“ poslanih spisov nismo mogli še priobčiti, torej v prihodnjem letniku. Pozdrav!

Vsem sotrudnikom in prijateljem lista srečno novo leto!

Častitim naročnikom „Učiteljskega Tovariša“.

Za naročnike „Uč. Tov.“ sem tudi letos priredil originalne platnice za ta list v črnem platnu z zlatim tiskom na prednji strani in po hrbtu po načinu, kakor so v navadi platnice pri zakonskih zbirkah. V nadi, da dobim dosti naročnikov, postavil sem ceno samo na 40 kr. (po pošti 50 kr.). Po isti ceni se dobe platnice za prejšnje letnike. Z vezanjem vred računim za letnik 85 kr. Za obilno naročbo se priporoča

Ivan Bonač, knjigovez,
Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 6.

 Spominjajte se „učiteljskega doma“ pri raznih prilikah in zborovanjih!

«Učiteljski Tovariš» izbaja na celi poli velike osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» prejemajo list za 2 gld. na leto, za 1 gld. na pol leta.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljano, Komenskega ulice št. 9; naročnino pa prejema gospod Fr. Kokalj v Ljubljani na Bregu št. 16.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani. — Tisek R. Miličeve tiskarne v Ljubljani.